

Horreds kyrka

Information om kyrkan och dess historia.

Historik över Horreds kyrka (*huvudsaklig text: Anders Brogren*)

I början av 1800-talet ansågs den medeltida kyrkan vara alltför liten för Horreds växande församling. Den gamla kyrkan revs och den nuvarande kyrkan byggdes 1828 strax norr därom i tidstypisk s.k. Karl Johansstil. För den nya kyrkans södra mur använde man delvis norra muren i den gamla kyrkan.

Den gamla kyrkogården runt kyrkan har tjänat som begravningsplats sedan medeltiden. Den omges av en stenmur från 1791 med karakteristiska stigluckor. Den västra stigluckan revs 1904 och ersattes av en grindöppning framför torningången, men man kan fortfarande se delar av denna stiglucka i muren nära kyrkstallet.

Några gamla gravstenar har tagits tillvara och är uppställda innanför den östra kyrkogårdsmuren närmast parkeringen.

Karaktäristiskt för kyrkans inre är de rutiga väggarna, målade 1893 i för den tiden typisk s.k. kvaderstensmålning.

Altaruppsatsen från 1733 är utförd av bildhuggaren J. Elfwenberg från Borås. Den visar motivet "Nattvarden" samt bibelordet 1 Joh. 49: "Så uppenbarades Guds kärlek hos oss: han sände sin ende son till världen för att vi skulle få liv genom honom."

Predikstolen från ca 1700 är försedd med de fyra evangelisterna: Matteus, Markus med sin symbol lejonet, Lukas med oxen och Johannes med örnen. Den liknar predikstolen i Istorps kyrka och är förmodligen utförd av samme konstnär.

Dopfunten från 1200-talet är kyrkans äldsta inventarium. Den är huggen i täljsten. Kupan är i fyrpassform, vilket symboliserar de fyra floderna i paradiset. Typen kallas ofta "Starrkärrskolan", efter Starrkärrs gamla dopfunt, som finns i Statens Historiska Museum i Stockholm. Liknande funtar finns även i Förlanda, Tostared, Surteby, Älekulla, Stråvalla, Torpa (sönderhuggen), Vallda, Älvsåker, Landvetter, Härryda, Angered. Ornamentiken kan härledas till Persien och kan ha vandrat via konstföremål, som korsriddare hade med sig tillbaka hem till Frankrike. Därifrån har sedan munkar utvandrat till Norden, där de bl.a. grundade Ås kloster, som blev stilbildande för dopfuntstillverkningen i trakten omkring.

Orgeln har 18 stämmor. Den är byggd 1973 av Tostareds Kyrkorgelfabrik.

Läktarbarriären har 1953 med revidering 1976 försetts med målningar av Kristus och apostlarna, utförda av Joël Mila.

Ljuskronan i norra delen av koret är från 1784, tillverkad av Sven Stenberg i Lidköping och betald för medel som skänktes av invånarna i Horreds kyrkby. Kronan mitt emot är en nutida kopia av denna. Även övriga kronor är gjorda på 1900-talet.

Kyrktornet är försett med inte mindre än tre klockor. Den stora är från 1927, medan de två mindre är från medeltiden, vilket är märkligt, eftersom Gustav Vasa tog kyrkklockor i beslag och inte lät kyrkorna behålla mer än en enda klocka. På något sätt har Horredsborna ändå lyckats

rädda båda sina klockor. I mellanklockan är en labyrint ingjuten medan den lilla klockan har inskriptionen "HELP MARIA". Den lilla klockan rings för hand och används vid gudstjänsterna på juldagen, påskdagen och pingstdagen, på nyårsnatten samt vid själaringning efter församlingens äldsta medlem.

I tornet förvaras kyrkans gamla *kassakista*. Där förvarades förr kyrksilvret och kyrkokassan. Kistan har tre olika lås. Prästen hade en nyckel och de båda kyrkvårdarna var sin. Ingen kunde alltså ensam öppna kistan.

Kyrkan äger en *mässkrud* från förra hälften av 1600-talet, tillverkad av mönstrad sammet. Ursprungligen har den varit röd, men den har med åren blivit gulbrun.

Intill kyrkan ligger den s.k. *vinkällaren*, som egentligen är ett benhus från medeltiden. Här lade man in de ben man fick upp när man grävde om gravarna på kyrkogården. Den är försedd med en vindflöjel i form av ett drakhuvud med året 1714. Förmodligen har den tidigare suttit på den gamla kyrkans trätorn.

Förändringar på senare tid

Gravkapellet är uppfört 1955 efter ritningar av arkitekt Sigfrid Ericson. Ytterväggarna är klädda med oregelbunden natursten.

Vid kyrkan finns även ett *f.d. kyrk stall* samt ett boningshus, Klockaregården, som numera används för diakonissans mottagning samt för mindre samlingar.

En ekonomibyggnaad med lokaler för vaktmästaren uppfördes 1984 på kyrkogården i samma stil som gravkapellet.

Nya kyrkogårdar tillkom 1904 och 1993.

En inre renovering av kyrkan genomfördes 2012 då bl a nytt golv lades i koret och altaret flyttades fram.